

Genre: Poesi

Titel: Hundarna sover i mitt hjärta men jag är vaken

Författare: Eva-Stina Byggmästar

Förlag: Schildts & Söderströms

Sidantal: 102

Är Eva-Stina Byggmästar Finlands eller rent av Nordens mest produktiva poet, frågar jag mig efter att ha läst ”Hundarna sover i mitt hjärta men jag är vaken”. Det är hennes trettionde bok och bara drygt tre månader sedan hennes förra diktsamling ”En dag i Mieron” kom ut.

Eva-Stina Byggmästar tycks ha tusen oskrivna versrader inom sig, en ousinlig källa av ord som vill sammanfogas till nya dikter. Vetgirigheten och utforskandet är hennes signum och syns såväl i poesin som i andra texter, om det så gäller en minnesruna över poeten Sirkka Turkka – vars ”Livet är ett i vinden vacklande hus” fick Byggmästar att viga sitt liv åt poesin – eller essäer om bokstavligen allt mellan himmel och jord såsom gudar, kråkor och fikonsträd.

I den nya diktsamlingen har euforin som vi hittar i ”Vox amoris” (2020) och ”Vill du kyssa en rebell” (2023) fått ge plats för kontemplationen. Stämningen i ”Hundarna sover i mitt hjärta men jag är vaken” påminner om den i ”En dag i Mieron”, diktjaget blickar inåt. Hen färdas genom tid och rum från den norra jordklotet till det södra:

”En dag för några år sedan / stod jag vid Rovaniemis stationshus / och väntade på en naturlyriker // hon steg av tåget iklädd anorak / ylletröja vantar rånarluva / vandrarkängor och huggarbyxor / hunden vid hennes sida smålog / där stod jag och väntade / boken jag höll i – hennes bok / bestod av bara hundören”/.../

(Väntar diktjaget på sig själv? Är hon sin egen färdkamrat?)

Hunden är rikt besjungen i poesin, inte minst av nämnda Sirkka Turkka, och i föreliggande verk tar den mer eller mindre plats i alla de fyra avdelningarna som diktsamlingen består av. En hund är den bästa kamraten, den har ett liv fritt från förpliktelser och behöver inte ta hänsyn till saker som människan måste förhålla sig till, diktjaget vill /.../”bli mera / som hund”.

Hunden följer troget sin människa utan vidare funderingar:

”Som sagt / det är bara jag och hunden / och så emun grästrädet kattfågeln / gruset som rasslar i stormen / och stenbumlingarna klipporna / som ligger där de ligger / och molnen och vindarna / som ibland gör en usväng / i luften”/.../

Efter de två första raderna förväntar jag mig en helt annan fortsättning, men det är nu magin sker, dikten byter riktning och allt förändras. I stället för att fokusera på sig och hunden höjer diktjaget blicken och visar oss allt som ramar in ögonblicket. De två är ingalunda ensamma: de är ett med naturen, allt, universum – allt samverkar och pågår och de är en del av det.

I diktjagets värld får även öknar breda ut sig, i öknen går det inte att gömma sig, där kan tanken sväva fritt utan störande moment. I staden däremot med kaféer och människor finns /.../ ”inget att se utom fasader / och tomma själar där ljuset slocknat”/.../.

Det är ju förstås inte bara nyfikenheten och utforskandet som gjort Eva-Stina Byggmästar till en av våra mest uppskattade poeter, det är hennes språk (behandling) och genialitet.

Här granskar hon något strängt poetens gebit:

”Poeten är / adjektivens skrothandlare / en inbiten outsider som gått / vilse i naturlyrikens skräpmarker / och verbens allt glesare glesbygd // poeten är prepositionernas / hippolog och hästhandlare / pegasens butler och passopp // språkets sjuksköterska / sopåkare och / begravningsentreprenör”.

”Ingen kommer att komma ihåg vad du sa, bara hur du fick dem att känna sig”, lyder ett tips till talare. Jag associerar till de orden nu, och tänker att jag säkert kommer att minnas några av dikterna i denna bok, särskilt den om lövsalsfågeln, som jag blev alldeles kär i och genast ville läsa mer om. Men mest av allt tänker jag på hur de ovanciterade raderna om hunden, emun och molnen gjorde mig lycklig, hur jag erfor en känsla av nåd av att få finnas till. Nog är det förunderligt vad några rader av sammanfogade bokstäver kan få en att känna. Plötsligt minns jag en dikt av Tua Forsström som rörde mig på samma sätt. Den finns i ”Anteckningar”, har titeln ”17” och lyder: ”Lilla gräs / lilla kära gräs”.

Yvonne Granqvist